

REMISSYTTRANDE

Datum
2024-01-12

Dnr
2023/8785

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L4@regeringskansliet.se

Betänkandet Ökat informationsflöde till brottsbekämpningen (SOU 2023:69)

(Departementets diarienummer Ju2023/02434)

Justitiekanslern ifrågasätter inte att det mot bakgrund av de senaste årens samhällsutveckling – där grova våldsbrott i form av skjutningar och sprängningar har ökat och den systematiska och organiserade brottsligheten påverkar många delar av samhället – finns behov av ett ökat informationsflöde till brottsbekämpningen. Justitiekanslern vill dock efter en genomgång av utredningens förslag framhålla följande.

Justitiekanslern har förståelse för syftet med att införa en skyldighet för vissa myndigheter att på eget initiativ lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna. Införandet av en sådan skyldighet i kombination med den låga tröskel för utlämnande som föreslås ("kan antas behövas i den brottsbekämpande verksamheten") innebär dock en risk för att oväsentlig och för brottsbekämpningen ointressant information lämnas i allt för stor utsträckning, vilket bl.a. kan stå i strid med kravet på uppgiftsminimering i artikel 5.1 c i EU:s dataskyddsförordning (GDPR).

Också förhållandet att den föreslagna uppgiftsskyldigheten omfattar all information som kan antas behövas i brottsbekämpande verksamhet, utan begränsning till brott av visst allvar eller viss karaktär, medför att skyldigheten blir vidsträckt. Oaktat att det i betänkandet anges att det måste krävas en viss grad av konkretion för att en uppgift ska kunna antas behövas i brottsbekämpande verksamhet framstår det utifrån bestämmelsernas ordalydelse som svårt att förutse vilken information som i praktiken kan komma att överlämnas och vilken personuppgiftsbehandling det därmed kan bli fråga om (jfr skäl 41 i GDPR om krav på tydlighet, precision och förutsebarhet). Det exempel som lämnas i betänkandet på en situation där rekvisitet "kan antas behövas" inte ska anses vara uppfyllt (s. 219) bidrar inte heller till att klargöra hur bestämmelsen ska tillämpas, utan snarare tvärt om.

Det finns mot denna bakgrund skäl att överväga om det finns andra sätt att uppnå det angivna ändamålet för regleringen som skulle innebära mindre integritetsrisker. Det skulle exempelvis kunna röra sig om en högre tröskel för att aktualisera skyldigheten att lämna uppgifter på eget initiativ (jfr att uppgiften *sannolikt* skulle behövas i den brottsbekämpande verksamheten – ett alternativ som avfärdats av utredningen utan mer ingående motivering). En något högre tröskel skulle troligen också skapa ytterligare incitament till

samverkan mellan de brottsbekämpande myndigheterna och informationsinnehavarna, vilket i sig framstår som eftersträvansvärt.

När det gäller genomförd konsekvensanalys har Justitiekanslern förståelse för att bedömningarna i denna del är förenade med svårigheter. Oaktat detta framstår det – inte minst såvitt avser uppgiftsskyldigheten beträffande kontaktuppgifter som träffar samtliga myndigheter – som otillfredsställande att man inte över huvud taget kunnat kvantifiera det ökade informationsflöde som förslagen förväntas ge upphov till eller närmare kunnat bedöma förslagens ekonomiska konsekvenser för myndigheterna. Med hänsyn till att förslagen kan förväntas få en handlingsdirigerande effekt och leda till en ökad administrativ börda på såväl kort som lång sikt kan förslagen innebära utmaningar särskilt för mindre myndigheter med begränsade administrativa resurser. Det är inte godtagbart att, som föreslås i detta fall, hänvisa myndigheterna till att själva följa upp de kostnadsmässiga utfallen inom ramen för myndigheternas årliga budgetdialog. Det ökade resursbehov som förslagen synes innebära för de uppgiftslämnande myndigheterna bör därför analyseras och hanteras i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Avslutningsvis noterar Justitiekanslern att det den senaste tiden har pågått flera parallella lagstiftningsprojekt avseende ökade informationsflöden i olika avseenden. I det nu aktuella betänkandet saknas dock närmare uttalanden om hur utredningens förslag förhåller sig till exempelvis de närliggande förslag om utökade möjligheter till uppgiftsinhämtning för vissa andra myndigheter som lagts fram i betänkandet *Ett stärkt och samlat skydd av välfärdssystemen SOU 2023:52* och de överväganden som gjorts i samband därmed.

Förutom svårigheten att få en överblick över förslagens samlade konsekvenser för enskilda, gör antalet förslag som på kort tid skickats på remiss det även svårt att analysera förslagen på det sätt som krävs för en tillfredsställande beredning. Det framstår därtill som mindre lämpligt att remittera ett så omfattande betänkande som det nu är fråga om på kortare tid än det normala, dessutom över jul- och nyårshelgerna. Det påverkar kvaliteten på synpunkterna och riskerar därmed även att leda till sämre lagstiftning.

Att Justitiekanslern beträffande det nu aktuella förslaget har funnit skäl att begränsa sitt svar till vissa aspekter utesluter alltså inte att myndigheten under andra förhållanden skulle kunna avge synpunkter på förslagen i övrigt.

Ärendet har föredragits av Filippa Sjödén. I ärendets beredning har även byråchefen Anneli Skoglund deltagit.

Mari Heidenborg